

ČE BO LEPO, GREMO PA V GORE!

Lepega vremena in sitega trebuha se človek nikoli ne naveliča. Bo držalo. Tudi vsega dobrega se ne naveliča, a lahko postane prevzeten, in mu potem ni nič dobro! Tudi to poznamo. Kakor se veselimo lepega vremena, nam ni povšeči slabo, deževno vreme, a tudi tako mora biti. Res pa je, da ni nikoli po naši voljo. In prav je tako: kaj bi šele bilo, če bi skušali vreme narejati po naši volji! V tem pomenu imamo tudi letos veliko za povedati o vremenu. Letošnji april (mali traven) je po statističnih podatkih bil eden najbolj hladnih mesecev od ne vem kdaj, je pa zato bil lepši marec (sušec). Imena ni v celoti upravičil, a bilo je kar obilo sonca. Maj (veliki traven) se ni začel prav obetavno, pa nič ne kaže, da bi bilo do konca meseca kaj drugače. Letošnjo pomlad si bomo zapomnili (če si bomo, ker hitro pozabljamo!), po hudi pozebi v začetku meseca aprila (zlasti 7. aprila), v zatišnih in dolinskih območjih pa je bila pozeba možna še več dni za tem. Tudi to ni nič prav posebnega, saj se sam spomnim snega po naših dolinah tudi še v začetku maja. In tako pridejo potem ledeni možje, pa sv. Zofija. Dežja več kot dovolj. Le kaj bo prinesel junij (rožnik). Dolgoletna povprečja za bolj

vzhodne kraje v Sloveniji kažejo, da je junija glede na ostale mesece največ padavin. Pa ja ne! Tako je to z vremenom, pa podnebne spremembe gor ali dol.

No, upam, da bo pa sončno in toplo, ko boste vzeli v roke to številko revije in jo mahnete v gore, katere so tudi vodilna nit te revije.

Peter Mikša je avtor članka Od gore do simbola: Triglav in njegova vloga pri Slovencih. Avtor je z veliko mero natančnosti opisal, v kakšnih oblikah in priložnostih se je Triglav v polpretekli zgodovini pojavljal kot simbol in kako je bil v času samostojne Slovenije umeščen v državni grb in preko grba v državno zastavo, saj predstavlja najmočnejši nacionalni simbol Slovencev. Ta umestitev ima razloge v preteklih zgodovinskih dejanjih in dogodkih, ki so Triglav Slovincem tako močno približali.

Sledi članek Barbare Medved-Cvikl, Silvestra Kranjca in Jerneja Kavška z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o gorskem območju in kmetijstvu v Sloveniji. V Sloveniji je namreč večina ozemlja opredeljeno kot območje z omejitvenimi dejavniki za kmetijstvo, od tega je večina tega območja opredeljeno kot gorsko. Pa ne gre za goratost in veliko nadmorsko višino, ampak bolj za strmo površje in s tem težje pridelovalne pogoje.

Renata Mavri piše o trajnostnem razvoju rekreacije na prostem v Triglavskem narodnem parku. Avtorica ugotavlja, da tudi pohodništvo, plezanje, smučanje, še zlasti pa gorsko kolesarjenje, vožnja s štirikolesniki in z motornimi sanmi zahtevajo njihovo trajnostno načrtovanje. Rezultati predstavljene raziskave kažejo potencialna/dejanska navzkrižja pri izvajanju različnih oblik rekreacije na prostem v zavarovanem območju.

Stanka Stružnik je predstavila ključne značilnosti planinskega pašništva v Sloveniji. Posegla je tudi precej v zgodovino planšarstva in podrobneje opisala funkcije in delitev planin, kulturno dediščino, na koncu pa še nekaj najbolj aktualnih težav, s katerimi se soočajo planšarji.

Dr. Anton Polšak

Zavod RS za šolstvo
anton.polsak@zrss.si

Še bolj na področje fizične geografije segata dva članka v drugem delu revije. Prvi, ki sta ga napisala Borut Stojilković in avtor teh besed, na kratko opisuje nekaj osnovnih pojmov v zvezi z gorami, narejen je kratek pregled najvišjih gora oz. vrhov o svetu in v Sloveniji, nekoliko podrobneje pa opisani še rastlinski višinski pasovi in podnebje. Pri vsakem poglavju je dodan tudi namig za uporabo pri pouku. V tem rubričnem sklopu sledi še članek o gorovju Atlas, ki ga je na več potovanjih po tem afriškem območju spoznavała s prve roke Daša Ganna Mahmoud. Najprej podaja podrobnejšo členitev gorovja, nato pa izbrane naravne in družbene značilnosti s poudarkom na staroselcih Amazirih, ki jih poznamo tudi pod imenom Berberi.

Tudi tokrat ne manjkata zanimivosti, ki se tokrat tičejo razmisleka o možni uporabi dronov (letalnikov), ki je delo Boruta Stojilkoviča, nekaj fotografij pa je pridal spodaj podpisani avtor teh besed. Prav tako je isti povzel nekaj ključnih značilnosti dobro znane Bloomove taksonomije miselnih procesov oz. učnih ciljev. Naj ne pozabim še novic, ki so sicer na začetku, kjer je Borut Stojilković tokrat zapisal nekaj besed o letošnjem geografskem tekmovanju.

Lepo pozdravljeni

Anton Polšak

Borut Stojilković

borut.stojilkovic@zrss.si

Tekmovanje v znanju geografije 2020/2021

Leti 2020 in 2021 si bomo zapomnili kot nenavadni leti, ki sta vplivali tako na osebno kot na družbeno življenje vsakega posameznika. Pandemija covid-19 je kljub trudu vseh vpletenih za čim boljšo izvedbo vzgojno-izobraževalnega procesa in z njim povezanih dejavnosti vplivala tudi na izvedbo vseh tekmovanj iz znanja. Geografsko tekmovanje ni bilo izjema, smo se pa sodelujoči pri organizaciji tekmovanja potrudili učencem in dijakom, ki so se izkazali kot izjemno strpni in usmerjeni v skupni cilj, tekmovanje sploh omogočiti in ga glede na razmere, usmeritve in iznajdljivost izpeljati na najboljši možen način.

Tekmovanje je zaradi izrednih razmer potekalo dvostopenjsko: na šolski in državni ravni. Pobude za takšen sistem so se v preteklosti že vrstile, dvo- ali trostopenjski način pa ima svoje prednosti in slabosti. Prav tako v tem šolskem letu ni bil ne na šolski ne na državni ravni izveden terenski del tekmovanja, ampak je bil podan večji nabor nalog teoretičnega dela, s čimer je bilo omogočeno varno okolje za pisanje, hkrati pa je bil izločen subjektivni vidik sestavljanja in vrednotenja terenskih nalog na šolski ravni. Prvič je bilo omogočeno tudi dvojezično tekmovanje v madžarščini in slovenščini, ki se ga je udeležilo 19 tekmovalcev. Ker so se nekateri tekmovalci v času izvedbe šolske ravni znašli v karanteni, smo zanje omogočili in ponovili to raven v najkrajšem možnem času.

Po izvedeni šolski ravni tekmovanja je glede na maksimalno možno število podeljenih zlatih priznanj, glede na dosežke tekmovalcev in glede na primerljivost števila tekmovalcev na državni ravni s prejšnjimi leti državna tekmovalna komisija določila točkovne meje za prehod na državno raven.

Državno tekmovanje je potekalo prek spleta. Po objavi neuradnih rezultatov je sledil rok za ugovore, temu reševanje ugovorov in objava uradnih rezultatov tekmovanja. Naloge so dobro ločevale med tekmovalci z različnimi dosežki, prav tako ni bilo dilem med pravnimi,